

Uttalelser fra Agder Arbeiderparti

Vedtatt på årsmøtet 16. – 17. mars 2024

Innhold

1. Slava Ukraini!	2
2. Norge må gjøre mer!.....	2
3. En sosialdemokratisk asyl- og flyktningpolitikk	4
4. Økt bistand til utdanning	6
5. Privatisteksamen må bli billigere	6
6. Opprettelse av nasjonalt kompetansesenter mot mobbing	7
7. Refusjonsordning for sterkt ressurskrevende brukere innen helse- og omsorgstjenesten i kommunene	7
8. Et samfunn hvor alle kan lykkes.....	7
9. En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform	8
10. Tannhelsen er et offentlig ansvar	10
11. Energimarkedet.....	11
12. Inntektsutjevning	11
13. Naturen er avgjørende for vår fremtid.....	11
14. Persontransport på jernbanen	12
15. Fortsette arbeidet med ny 4-felts motorvei gjennom Agder.....	12
16. Like muligheter på boligmarkedet.....	13
17. DiscGolf	13
18. Forebygge vold mot kvinner	14
19. Innsats for en seriøs og bærekraftig byggenæring.....	14
20. Risør videregående skole må bevares og styrkes. Ta hele Agder i bruk!	15
21. Kollektivtransport for hele Agder.....	16

1. Slava Ukraini!

I dag, søndag 17. mars 2024 er det 753 dager siden Russland gikk til fullskala-invasjon av Ukraina, og forsøket på å erobre Kyiv og avsette den demokratisk valgte regjeringen og innsette en russiskdominert marionette-regjering mislykkes totalt. Til verdenssamfunnets og Europas overraskelse nedkjempet det ukrainske forsvaret de russiske invasjonsstyrkene, og i løpet av relativt kort tid gjenerobret de tusenvis av kvadratkilometer og tvang de russiske hærstyrkene til en ydmykende og overraskende retrett.

Europas demokratier lever ikke trygt med en uforutsigbar nabo og i slagskyggen av et aggressivt tyranni. Den nye sikkerhetspolitiske situasjonen tvinger Europas nasjoner til omfattende og nødvendig opprustning. NATO har blitt utvidet med Finland og Sverige. For første gang på flere hundre år er Skandinavia nå i en forpliktende forsvarspolitisk og militærstrategisk allianse. Generalsekretær i NATO, Jens Stoltenberg uttalte nylig at det ikke er et spørsmål om Ukraina blir medlem av NATO, men når Ukraina blir medlem av forsvarsalliansen.

Det pågår ikke kun en krig i Ukraina, men i aller høyeste grad pågår den en krig om Ukraina. De russiske trollfabrikkene har produsert og drysset skjult og åpen propaganda over Europa i svært mange år. Norge skal arbeide aktivt for at støtten til Ukraina fortsatt skal være sterk i Europa.

Taper vi krigen om Ukraina, taper vi krigen i Ukraina!

Agder Arbeiderparti vil:

- Fortsatt støtte opp om Norges støtte til Ukraina gjennom Nansen-programmet.
- Styrke samarbeidet med ukrainske demokratiske institusjoner.
- Gi trygghet til ukrainske flyktninger i Norge.

2. Norge må gjøre mer!

Hamas sitt terrorangrep mot sivile Israelere 7. oktober fordømmes. Likeledes det at Hamas fremdeles har sivile Israelere som gisler. Israels motreaksjon er absolutt uakseptabel og har resultert i at situasjonen på Gaza er ulevelig. I tillegg til krigsangrep på sivile har Israel gjennomført full blokade av Gaza og har stengt all tilgang på strøm, mat, vann, livsnødvendige medisiner og drivstoff. Flere tusen er drept, halvparten av dem er barn. Israel utfører nå folkerettsbrudd, krigsforbrytelser og et mulig folkemord mot palestinerne på Gaza. Kollektiv avstraffelse av sivilbefolkningen er ulovlig og strider mot folkeretten. Agder Arbeiderparti krever at blokaden oppheves. Norge må i sin tydelige lederrolle internasjonalt legge føringer for en varig fredsløsning. Det må innføres våpenhvile nå. Humanitær hjelp og bistand må nå inn til befolkningen på Gaza. Norge må øke støtten til UNWRA, og arbeide for at flere land gjør det.

Agder Arbeiderparti krever at den norske regjeringen fremmer krav om FN-gransking av Israels apartheidforbrytelser. Den norske regjeringen må kreve at Israel stilles økonomisk ansvarlig for de massive ødeleggelsene som har rammet sivile, infrastruktur og offentlige tjenester under Gazakrigene. Presset mot israelske myndigheter må økes og styrkes.

Agder Arbeiderparti mener at ingen skal kunne tjene på folkerettsstridig okkupasjon. Norge må derfor stoppe kjøp av varer og tjenester fra okkuperte områder, og samtidig oppfordre andre til å gjøre det samme.

Agder Arbeiderparti viser til det viktige arbeidet statsministeren og utenriksministeren har gjort for å ha løpende dialog med flere trossamfunn for å dempe religiøse konflikter i Norge.

Arbeiderpartiet har et ansvar for å bidra til at hatretorikk og muslim- og jødehets dempes. I hvert lokalsamfunn bor det mennesker som er berørt av denne konflikten. Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn gjør og en god innsats sentralt og lokalt for å opprettholde dialog og ha en anstendig dialog og meningsutveksling om konflikten.

Agder Arbeiderparti vil:

Stopp krigen nå

- Kreve at Israel uhindret tillater innførsel av nødhjelp til den palestinske befolkning på Gaza.
- Kreve umiddelbar stans av Israels krigføring på Gazastripen og, umiddelbar løslatelse av israelske gisler og palestinske fanger.
- At Norge skal omtale den totale blokaden av Gaza som en krigsforbrytelse.
- Kalle den israelske ambassadøren inn på teppet for å kreve stans av krigen.
- At Norge skal ikke handle varer eller tjenester produsert på ulovlig okkupert område, og heller ikke handle fra selskaper som direkte eller indirekte medvirker til ulovlig okkupasjon.
- At etikkrådet trekker Oljefondet ut av selskaper knyttet til folkerettsstridig okkupasjon og andre folkerettsbrudd, og selskaper som er under etterforskning for folkerettsbrudd, forbrytelser mot menneskeheten og/eller folkemord.
- Ta til orde for at sluttbrukererklæringer fra alle land kontrolleres, og at det føres bedre internasjonal kontroll med våpensalg.
- Ta til orde for å stille kapasiteter til disposisjon for etterforskning av krigsforbrytelser i Israel og Palestina.
- At regjeringen skal fortsette arbeidet med å forebygge og stanse hatretorikk, spesielt rettet mot jøder og muslimer i Norge.

Gjenoppbygge Gaza

- At Norge skal opprette et gjenreisningsfond for å bidra til gjenoppbyggingen av Gaza etter Israels massive bombing av hele Gazastripen, og bidra til at materiale for gjenoppbygging kommer inn på Gazastripen.
- At norske myndigheter må etablere langsiktige og store prosjekter for vannrensing og tilgang på vann i Gaza.
- At Norge må jobbe for at fiskesonen for palestinere på Gaza utvides. Norge må også jobbe mot voldsbruken, truslene og ødeleggelsen av garn fra den israelske marinen, og sende fiskegarn til Gaza.

Anerkjenn Palestina

- At Norge må anerkjenne Palestina som egen stat med utgangspunkt i grensene fra 1967, og fortsette mobiliseringsarbeidet for at også flere skal gjøre dette. Fortsatt styrke bistanden til Palestina og støtten til UNRWA, samt bidra til at palestinske selvstyremyndigheter kan bygge sterke institusjoner.
- At Norge må kreve full stans i byggingen av nye bosetninger og utvidelse av eksisterende bosetninger.

Avskaffe apartheid

- Norge må fremme krav om FN-gransking av Israels apartheidforbrytelser.
- Norge må ta opp fengsling av barn med israelske myndigheter med mål om å stoppe praksisen. Norge skal også gi økonomisk støtte til rehabiliteringsprogrammer for palestinske barn som har sonet i israelske fengsler.
- At Norge skal kritisere voldsbruken, maktovergrepene og diskrimineringen som er dokumentert at foregår på Vestbredden.
- At Norge må stå opp for palestinerne eiendomsrett, og stille spørsmål til israelske myndigheter om hvorfor de krever at hele palestinske nabolag tømmes for mennesker.
- At forbudet som nekter israelere å besøke Vestbredden må oppheves.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

3. En sosialdemokratisk asyl- og flyktningpolitikk

Agder Arbeiderparti ønsker en rettferdig og human innvandringspolitikk, hvor vi tar vårt solidariske ansvar for mennesker på flukt, samtidig som vi sikrer god integrering i hele landet og bevarer velferdsstaten. Politikken skal være forutsigbar og ansvarlig, og bygge på våre grunnleggende sosialdemokratiske verdier og internasjonale forpliktelser. Norge skal være en pådriver for at rettigheter for barn på flukt ivaretas, både nasjonalt og internasjonalt. Med over 100 millioner mennesker på flukt nærmer vi oss den største flyktningkrisen i nyere tid. Norge og verdens rikeste land har derfor et stort ansvar for å både hjelpe de mest sårbare blant oss, samtidig arbeide for å hindre uro og konflikter i verden som jager folk på flukt.

Internasjonal solidaritet er en stolt sosialdemokratisk tradisjon og en viktig verdi for arbeiderbevegelsen. Agder Arbeiderparti mener asyl- og flyktningpolitikken tydelig må gjenspeile dette.

Internasjonalt samarbeid og mer solidaritet

Siden borgerkrigen i Syria startet, har EU strammet inn grensekontrollen for flyktninger og asylsøkere, og flere land har redusert bosetting av asylsøkere og kvoteflyktninger. Det kom som en konsekvens av svært mange mennesker på flukt, og et behov for å sikre kontroll på egne velferdstjenester samtidig som man hadde mulighet til å gi mennesker på flukt et human opphold i mottakerlandet. Likevel, reglene i EU og den nye praksisen i flere europeiske land har skapt utfordringer for nærområdene til krigsherjede land, hvor flyktningstrømmen har vært og er stor. Det enorme press på nærområdene er ofte sårbare land med svake stater og institusjoner.

Å sikre en god fordeling av mennesker på flukt, slik at alle land tar sitt internasjonale ansvar etter flyktningkonvensjonen er helt nødvendig. Agder Arbeiderparti er imot ordningen av mottak i tredjeland og mener at avtalen EU har gjort med Tyrkia må opphøre. Vi trenger et godt internasjonalt samarbeid og mer solidaritet.

Agder Arbeiderparti vil:

- At Norge skal bidra til at det etableres en rettferdig ansvarsfordeling for asylsøkere og flyktninger i Europa.
- At Norge skal arbeide for et internasjonalt forbud mot avtaler om å gi asylprosesser til tredjeland.

Pushback-aksjoner

FRONTEX, EU-landenes felles kystvakt har over lang tid deltatt i det som kalles for «pushback-aksjoner». Altså at man forhindrer flyktninger å nå land og dermed deres rett til å søke beskyttelse. Dette er rapportert av blant annet storavisene ARD og Der Spiegel, samt flere ikke-statlige organisasjoner. Agder Arbeiderparti ser med stor bekymring på denne utviklingen.

Agder Arbeiderparti vil:

- At deltakelse i «pushback-aksjoner» skal straffeforfølges, fordi det er et klart brudd på retten til å søke asyl i tråd med flyktningkonvensjonen.

Øke antallet kvoteflyktninger

FNs ordning for kvoteflyktninger er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å ta imot mennesker som trenger varig beskyttelse. Kvoteflyktninger skiller seg fra asylsøkere ved at de har fått saken sin behandlet og blitt anerkjent som flyktning av FNs høykommissær for flyktninger allerede før de kommer til sitt endelige land. Siden 2017 har FNs høykommissær for flyktninger anmodet Norge til å ta mot 5.000 kvoteflyktninger. Slik situasjonen har vært de siste årene med lave asylankomster på grunn av politiske vedtak i Norge og Europa, har behovet økt. Agder Arbeiderparti mener det er på høy tid å innfri høykommissærens anmodning.

Agder Arbeiderparti vil:

- Øke antallet kvoteflyktninger til 5.000 årlig, i henhold til FNs høykommissær for flyktnings anmodning.

Klimaflyktninger

Tallet for mennesker på flukt i verden på grunn av klimaendringer stiger stadig og i 2050 er det spådd at det vil være 140 millioner klimaflyktninger globalt. I dag er ikke klimaflyktninger en betegnelse som er anerkjent i flyktningkonvensjonen. Det gir flere utfordringer fordi det er konvensjonen som definerer hvem som er flyktninger. Ved at klimaflyktninger ikke har status som flyktning etter internasjonale lover fratas dem rettigheter på arbeid, utdanning, til å organisere seg og til tilgang til rettsvesenet. De vil heller ikke være beskyttet mot å bli returnert til hjemlandet eller andre utrygge områder. Klimaendringene i verden er et globalt anliggende. Agder Arbeiderparti mener derfor at Norge må arbeide for at også klimaflyktninger skal inngå i flyktningkonvensjonen.

Agder Arbeiderparti vil:

- At Norge skal arbeide aktivt for at klimaflyktninger skal inkluderes i flyktningkonvensjonen.
- At Norge skal arbeide for å hjelpe mennesker som flykter på grunn av klimakrisen, frem til klimaflyktninger er inkludert i det internasjonale regelverket.

Barns beste i eldre asylsaker

De siste årene har vi sett en rekke eksempler på at foreldres handlinger tilbake i tid har gitt store negative konsekvenser for barn og barnebarn i norsk asylpolitikk. Barn og barnebarn blir straffet for feil deres foreldre og besteforeldre har gjort, og generasjoner blir utvist etter å

ha bodd i Norge i flere tiår. Slike saker påvirker både familiene det gjelder, men også lokalsamfunnene. Og dagens regelverk er kritisert av internasjonale domstoler.

Arbeiderpartiet skal ikke gå inn i enkeltsaker, men gjennom å sikre et rettferdig asylsystem kan unødvendig belastning på barn og unge unngås. I 2018 fikk Arbeiderpartiet flertall på Stortinget for at regjeringen skulle vurdere alternative sanksjonsmuligheter for barn av asylsøkere der det foreligger uriktige opplysninger til grunn for vedtak om oppholdstillatelse. Saken ble aldri fulgt opp av Høyre-regjeringen, og Arbeiderpartiet har nå mulighet til å gjøre om på et urettferdig regelverk.

Agder Arbeiderparti vil:

- Hindre at barn blir straffet for sine foreldres handlinger. Barns beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets rett til opphold.
- At Arbeiderpartiet skal vurdere alternative sanksjonsmuligheter i de sakene der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, for å ivareta beskyttelsesbehov for barn og unge.
- Innføre en foreldelsesfrist for tilbakekallelse av oppholdstillatelser og statsborgerskap i saker der retten til familieliv og hensynet til barnets beste står sentralt.
- At retten til familieliv og tilgang til familiegjenforening skal få sterkere i familiegjenforeningspolitikken i Norge i henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 8, og samtidig sikre beskyttelse av barns rett til familieliv i henhold til FNs barnekonvensjon.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

4. Økt bistand til utdanning

Agder Arbeiderparti vil øke bistand til utdanning i fattige land, med særlig fokus på jenter og marginaliserte grupper.

Begrunnelse:

Utdanning er en grunnleggende faktor for å sikre utvikling og vekst i fattige land og et sentralt virkemiddel for å bekjempe fattigdom og ulikhet og sikre likestilling.

For den enkelte kan utdanning gi muligheter for en bedre jobb, høyere produktivitet og bedre inntekt.

For hvert år ekstra med skolegang øker den private inntekten med rundt 9 prosent. Viktigheten av utdanningen er størst for jenter, som tjener omtrent 2 prosent mer enn gutter hvert år ekstra med skolegang. En ny studie fra NTNU (2023) viser at 12 år med utdanning reduserer i gjennomsnitt dødsrisikoen med 24 prosent. Utdanning har med andre ord en sterk beskyttende effekt.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

5. Privatisteksamen må bli billigere

Mange elever er idag tvungen til å ta opp igjen eksamen i fag, enten fordi de stryker eller de trenger en bedre karakter for å komme inn på studiet sitt. Frem til vi får en endring i opptakssystemet som kan fjerne deler av karakterpresset, er det viktig at prisen på

privatisteksamen er overkommelig. Ellers vil privatisteksamen kun bli for de med de større formuene.

Dersom du skal ta opp et fag du ikke har bestått eller gjennomført før, koster det 1305 kr. Skal du ta opp et fag du trenger bedre karakterer er prisen på 2611. Dette bryter til de grader med gratisprinsippet i den norske skolen. Merk at dette er kun eksamensavgift, dvs at det ikke følger med noen form for undervisning. Norge som samfunn trenger at flere studerer eller er i arbeid, ikke bruker tid på å fikse karakterene sine i det uendelige. Men dersom noen må fikse på karakterene må det være en rettferdig pris.

Agder Arbeiderparti mener at privatisteksamen må ha en rettferdig, billigere pris

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

6. Opprettelse av nasjonalt kompetansesenter mot mobbing

Agder Arbeiderparti skal intensivere arbeidet med nasjonalt kompetansesenter med ansvar for veiledning og likebehandling i forhold til mobbeproblematikken i skolene mv.

De siste statistikker og oversikter viser at mobbing blant elever er økende. Mobbing er en av årsakene til bl.a voldsutøvelse og radikaliserings av unge mennesker og det haster med å iverksette tiltak som kan stoppe denne negative utviklingen.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

7. Refusjonsordning for sterkt ressurskrevende brukere innen helse- og omsorgstjenesten i kommunene

Mange kommuner har fått stadig flere sterkt ressurskrevende brukere innenfor helse- og omsorgstjenestene. Dette er kostbart, og krever store ressurser i kommunen. Per nå er ordningen slik at man ikke får refundert kostnadene før man når innslagspunktet på litt over 1,6 millioner.

Dette tallet har økt drastisk de siste årene, og det blir en stadig større budsjettpost i mange kommuner. Det blir også en skjev fordeling, når enkelte kommuner har en større andel brukere som trenger den type hjelp, kontra de som har få.

Agder Arbeiderparti vil:

- Senke innslagspunktet for ressurskrevende brukere
- Sørge for en jevnere fordeling i forhold til folketall.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

8. Et samfunn hvor alle kan lykkes

Økende forskjeller i samfunnet vårt svekker fellesskapet vårt. Den evige formuesakkumuleringen svekker vår kjøpekraft, mens den samtidig gjør vår økonomi mer avhengig av enkeltpersoner, og svekker dermed også den norske økonomiens fleksibilitet.

Større forskjeller bryter ned tilliten til samfunnet og gir makt til de få fremfor de mange. Arbeiderpartiets rolle må være å sikre et inkluderende samfunn med plass til alle.

Agder Arbeiderparti er positive til at regjeringen har gjennom flere statsbudsjett senket maksprisen i barnehagene, men det er fremdeles en vei å gå. Den neste store sosiale reformen må være å sikre alle barn en gratis barnehageplass. Sett i sammenheng med en avvikling av kontantstøtte er det viktig at alle får ta del i fellesskapet i barnehagen. Samtidig må barnetrygden økes, og forbli en ordning alle får uansett inntekt. Samtidig vet vi at flere elever også går sultne på vår fellesskole, og slik skal vi ikke ha det. Dette vil koste penger, og avviklingen av kontantstøtten vil ikke være nok alene. Derfor trengs det en generasjonsskatt, en modernisert arveavgift med ny innretning.

Agder Arbeiderparti vil:

- At det gjennomføres en oppvekstreform som sikrer:
 - god pedagogtettethet og bemanning i barnehagen
 - gratis barnehage til alle
- At barnetrygden fortsatt skal være universell, ikke skattlegges, men indeksreguleres
- At det innføres en moderat generasjonsskatt, etter inspirasjon fra den gamle arveavgiften
- At det innføres gratis skolemat i grunnskolen og videregående

For Arbeiderpartiet vil alltid det viktigste være å sikre et samfunn med like muligheter for alle. Uavhengig av hvem du er og hvilken familie du kommer fra, skal du ha de samme mulighetene til å lykkes. Arbeiderpartiets mål må være at ingen i Norge skal vokse opp i fattigdom, og vi kan aldri akseptere at fattigdommen stiger på vår vakt. De som har minst skal vite at en Arbeiderparti-ledet regjering alltid vil kjempe deres sak, og være deres stemme. Det blir derfor en av arbeiderpartiets hovedoppgaver at vi ikke kommer ut av denne dyrtiden med permanent økt fattigdom og økte forskjeller. Vi må drive en aktiv omfordelingspolitikk slik at forskjellene ikke bare stopper og øker, men også går ned. Dette innebærer at vi må ha en reell økning i de laveste sosialsatsene, og den må følge de faktiske økningene i inflasjonen og levekostnadene. Det skal også fortsette å lønne seg å være fagorganisert, og da er det et virkemiddel å heve fagforeningsfradraget.

Agder Arbeiderparti vil:

- Heve de laveste sosialhjelpssatsene
- Øke fagforeningsfradraget
- At økningen i trygden skal følge inflasjon og faktiske levekostnader i samfunnet.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppen

9. En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform

Rusavhengighet er et helseproblem for den avhengige og dennes pårørende og må behandles som det. Selv om bruken og avhengigheten ikke følger sosiale klasselinjer, blir de økonomiske og behandlingsmessige konsekvensene større for mennesker og pårørende med få ressurser.

Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Levealderen for personer med rusavhengighet anslås å være 20 år kortere for menn og 15 år kortere for kvinner. For 6 av 10 skyldes dødeligheten somatisk sykdom. Rusavhengighet må anerkjennes som et helseproblem og sees i sammenheng med pasientens fysiske og

psykiske helse, og behandles deretter. Rusavhengighet er en sykdom som også gir store helsemessige utfordringer til pårørende, spesielt barn. Agder Arbeiderparti mener at et helhetlig tilbud i ruspolitikken, en ny, sosialdemokratisk rusreform, må omfatte tiltak for bruker/avhengige og pårørende.

Straff og frykt for straff kan stå i veien for hjelpesøkende atferd, slik at enkeltmennesker ikke får den hjelpen de har behov for før rusavhengigheten har fått vokse/utvikle seg/blitt større/mer alvorlig. Derfor må politi og dømmende instanser ha god kunnskap om hva som virker og ikke virker og hvilke tiltak som være aktuelle for oppfølging.

Personer med rusproblemer og deres pårørende opplever stor grad av skam og utstøting og avhengige pasienter og deres pårørende behandles gjennomgående dårligere enn andre pasientgrupper.

Som enhver politisk sak er det viktig å evaluere hvorvidt politikken virker etter sin hensikt. Derfor bør det gjennomføres en utredning om hvorvidt politiets avdekkende rolle ved bruk og besittelse av doser til eget bruk har vært rusforebyggende. Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere. Arbeiderpartiet ønsker at kommunene skal settes i stand til å gjennomføre en god oppfølging og rehabilitering av rusavhengige, samt et oppsøkende forebyggende arbeid. Derfor er det ønskelig å støtte opp under de kommunene som har innført brukerrom i kommunen, og videreutvikle det tilbudet i hele landet. Vi ser også et behov for å styrke den kommunale rusforebyggende innsatsen. Særlig er det viktig å løfte frem de sosialfaglige oppfølgende tjenestene, de kommunale enhetene for russaker og gjennomgå arbeidet med de kommunale rådgivningsorganene- med mål om en mer rettferdig fordelingsnøkkel, flere møter og øke finansieringen.

Samtidig bør man øke innsatsen for at folk kan komme seg ut av et rusproblem. Det må sikres mer midler til behandling av rusavhengighet og ettervern. Flere må få tilgang til LAR-behandling, og R-en i LAR må styrkes, slik at vi sikrer at folk er i stand til å skaffe seg bolig og komme seg ut i arbeid.

Et godt eksempel på tiltak som gir mange mulighet til å komme seg ut av avhengighet, har vært Heroinassistert behandling. Denne ordningen bør gjøres permanent og tilgjengelig i flere kommuner.

Man bør særlig øke satsingen på behandling av ungdom med rusproblemer, med konstruktive tiltak som tar sikte på å øke inkludering og sosial deltagelse.

Agder Arbeiderparti vil:

- a) At en helhetlig ruspolitikk må omfatte gode forbyggende tiltak og inkludere pårørende og spesielt barn i alle deler av tiltakene.
- b) At kompetansen om rusmiddelavhengighet og konsekvensene for pårørende må styrkes i velferdstjenestene og skoler/barnehager.
- c) At personer med alvorlig rusavhengighet som blir tatt for besittelse av ulovlige rusmidler eller med mindre mengder narkotika til eget bruk, ikke skal møtes med straff, men få tilbud om hjelp og behandling.
- d) Gjennomføre en utredning om hvorvidt politiets avdekkende rolle ved bruk og besittelse av eget bruk er rusforebyggende.
- e) Øke finansieringen til de kommunale rådgivende enhetene.
- f) Sikre en finansiering slik at også mindre kommuner kan tilby kommunale rådgivende enheter.
- g) At de kommunale enhetene for russaker kan omfatte alle rusmidler, legale og illegale.

- h) Tilrettelegge for at flere kommuner tar i bruk brukerrom der det både kan røykes og injiseres ulovlige rusmidler og sikre at denne tjenesten utvides til flere regioner.
- i) Lovfeste retten til sosialfaglige oppfølgende tjenester i kommunene og utrede det oppsøkende arbeidet.
- j) Tilrettelegge for at flere kommuner får muligheten til å ansette en SLT-koordinator.
- k) Utvide distribusjonen av Nalokson for rusavhengige, og gjøre dette permanent gratis.
- l) Sikre at LAR blir tilgjengelig for flere, og det legges mer vekt på rehabiliterende tiltak som gjør at flere skaffer seg bolig og kommer seg ut i arbeid.
- m) Gjennomføre en mer målrettet innsats for forebygging av rus rettet mot grupper med dårlig sosioøkonomiske kår.
- n) Opprette flere krisesentre for kvinner og menn i rus.
- o) Gjøre heroinassistert behandling permanent i Norge og utvide ordningen til å omfatte flere byer.
- p) Innlemme rusmiddelanalyse sentre som en del av den offentlige helsetjenesten.
- q) Øke satsingen på tiltak for å øke inkludering og sosial deltagelse for ungdom med rusmiddelproblemer.

Uttalelsen oversendes: Regjeringen og stortingsgruppen som innspill til arbeidet med ny rusreform

10. Tannhelse er et offentlig ansvar

Tannhelse har ikke vært fullt ut likestilt med andre helsetjenester til nå. I praksis har man regnet tennene som noe annet enn kroppen, hvilket har undergravet velferdsstatens rolle som ivaretager av folks helseutfordringer. Dyre tannhelsetjenester medfører store sosiale forskjeller mellom de som har råd til å ta vare på munnhelsen sin, og de som på grunn av manglende helseoppfølging og privatøkonomi ikke tør smile til naboen på gata.

Hurdalsplattformen slår fast at «regjeringen ønsker en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester».

Gjennom budsjettforhandlingene har vi fått til en vesentlig forbedring av tannhelsetilbudet for unge voksne (opp til og med 24 år), tortur- og overgrepsofre, rusavhengige og mennesker med sterkt nedsatt evne til egenomsorg for tannhelsen sin. I tillegg har den fylkeskommunale tannhelsetjenesten blitt vesentlig styrket økonomisk.

Agder Arbeiderparti vil at Arbeiderpartiet fortsetter i førersetet for innføringen av en offentlig tannhelsereform, slik vi har lovet. Tiden er inne for dette i statsbudsjettet for 2025.

Agder Arbeiderparti vil:

- Få fortgang i, og prioritere en utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester.
- Trappe opp den offentlige tannhelsetjenesten slik at de som i dag ikke har råd til nødvendig tannhelsebehandling får mulighet til det.
- Fjerne egenbetalingen for barn som trenger nødvendig tannregulering.
- Sikre en desentralisert tannklinikstruktur over hele landet i regi av fylkeskommunene.

Uttalelsen oversendes: Regjering, stortingsgruppen og fylkestingsgruppen

11. Energimarkedet

Agder Arbeiderparti krever at Norge øker produksjonen av energi, slik at vi er mer selvforsynte.

Det er viktig at regjeringen sikrer nasjonal selvråderett over kraftforsyningen og investeringer i kraftsystemet slik vi har i dag. Mister vi den nasjonale selvråderetten må regjeringen si nei til den fjerde energipakke.

Inntil Norge er selvforsynte og vi har sikret et norsk marked som kan levere etter behov, må vi og energiselskapene sikre langsiktige stabile forutsigbare priser for kunder i privat og i bedriftsmarkedet. Regjeringen må derfor videreføre den økonomiske støtteordningen for norske husholdninger og eventuelt forbedre den for vår kraftkrevende industri og andre næringsdrivende. Energiselskapene må se på langsiktige kraftkontrakter også for privatkunder i forbrukermarkedet.

Uttalelsen oversendes: Å energi, kommunepartiene i Agder, Regjeringen og stortingsgruppen

12. Inntektsutjevning

I NOU 2022:12 er det foreslått å inkludere konsesjonskraftsinntekter og eiendomsskatt i inntektsutjevning systemet. En slik endring er noe vi vil protestere mot på det sterkeste! Dette vil rukke ved en mer enn 100 år lang samfunnskontrakt, det vil medføre en økonomisk omfordeling fra distriktene til byregionene, og det vil fjerne insentivene for at kommuner skal si ja til nye kraftutbygginger. Inntektssystemet må sikre en bedre omfordeling mellom skattersterke og skattesvake kommuner uten at det truer konsesjonskraftordningen.

Uttalelsen oversendes: Regjering og stortingsgruppe

13. Naturen er avgjørende for vår fremtid

Vi er alle opptatt av å ta vare på naturen og dyre- og plantelivet der. Naturen har egenverdi i kraft av seg selv, men livskraftige økosystemer er også avgjørende viktig for alt menneskelig liv.

Den største trusselen mot det biologiske mangfoldet er endringen i hvordan vi forvalter naturen og endrer arealbruken der. Vi bygger ned norsk natur i urovekkende høyt tempo. Ueberørt natur og natur i nærmiljøet der folk bor, blir ødelagt av ulike former for nedbygging i et omfang på rundt 8750 fotballbaner i året. Bit for bit blir store og små naturområder stykket opp og bygget ned. Bare 1,7 prosent av all skog i Norge er opprinnelig selvregulert skog, med alt hva det innebærer av tapt artsmangfold. I våre fjellområder bygges det store hyttebyer og vindkraftanlegg. Naturområder i urbane strøk blir stadig utsatt for en bit- for bit-utbygging. Strandlinjen og skjærgården blir mer og mer nedbygd og utilgjengelig. En rekke av våre dyre- og plantearter er også kritisk utrydningstruet. Planer for ytterligere nedbygging av natur i Norge utgjør mer areal enn det som er bygd ned fra istiden og frem til i dag. Denne utviklingen er ikke bærekraftig.

Noe av utfordringen er en manglende og helhetlig nasjonal arealforvaltning av våre naturområder. Hver kommune har ansvar innenfor sine grenser, men ikke for helheten.

Driveren i dette fører til at kommunene kjemper mot hverandre for å trekke til seg næring, bosetting og infrastruktur. Det å si nei til nedbygging av natur i en kommune, åpner for at en annen kommune sier ja, og da er man like langt. Ueberørt natur og natur i nærmiljøet blir taperen. Det å ødelegge naturen fremstår som en investering i fremtiden, mens det å verne om den gir tap av økonomiske verdier og utvikling.

Agder Arbeiderparti erkjenner at dagens praksis med nedbygging av natur ikke er bærekraftig. Både nasjonalt og lokalt må det politisk kursendring til om vi skal sikre en forsvarlig forvaltning av naturen, samt innfri våre forpliktelser i Naturavtalen.

Vi vil derfor:

- oppfordre regjeringen til fortgang i arbeidet med en samlet nasjonal plan for en bærekraftig arealforvaltning av naturen i Norge
- arbeide for at Agder blir et arealnøytralt fylke

Uttalelsen oversendes: Regjering, stortingsgruppen og fylkestingsgruppen

14. Persontransport på jernbanen

Jernbanen er et viktig fremkomstmiddel som binder sammen regionene og som medfører at bo og arbeidsmarkedet er betydelig større. I tillegg til det er togreiser en miljøvennlig måte å reise på.

For at jernbanen skal være tilgjengelig for innbyggerne i hele Agder er det avgjørende at togene som går på Sørlandsbanen også stopper på stasjonene ute i distriktene. For å sikre at jernbanen blir brukt er det viktig at stoppfrekvensen ikke svekkes. En svekkelse av stoppfrekvensen ute i distriktene i Agder vil medføre at betydelig dårligere reisetilbud for reisende.

Arbeiderpartiet krever at antall stopp på Sørlandsbanen ikke reduseres fra det antallet som var før koronapandemien.

Uttalelsen oversendes: Regjeringen og stortingsgruppen

15. Fortsette arbeidet med ny 4-felts motorvei gjennom Agder

For å kunne sikre gode tjenester til folk, sikre rekruttering og at folk kan bo i hele Agder, er det helt nødvendig å fortsette arbeidet som er i gang med å bygge ny 4-felts motorvei gjennom hele Agder og videre til Stavanger. Utbygging av 4-felts E18 og E39 er en av de viktigste satsingene for utvikling av regionen vår.

En viktig grunnforutsetning for utvikling av industri og annen næring i vår region er god infrastruktur. Derfor er det viktig at industriveiene FV460 i Lindesnes og FV126 (Batteriveien) i Arendal bygges ut, slik at de kan være en tilfredsstillende vei infrastruktur for næringsaktivitetene som finnes i langs dem.

Agder Arbeiderparti vil at staten sikrer midler til videre veiutbyggingen av 4-felts E18 og E39 gjennom Agder mot Stavanger og ringveien i Kristiansand. samt at stat og fylkeskommune sikrer midler til realisering av ny FV460 til Spangereid og en utbygging av FV126 til Eydehavn.

Uttalelsen oversendes: Regjering, stortingsgruppen og fylkestingsgruppen

16. Like muligheter på boligmarkedet

Retten til et sted å bo er en grunnleggende menneskerettighet. En grunnverdi i sosialdemokratisk politikk er at politikken skal muliggjøre at alle skal kunne leve gode, frie og selvstendige liv. En viktig del av dette er å ha muligheter til en bolig og deltakelse på boligmarkedet. Å gi mennesker trygghet gjennom tilgang til egnet bolig er en fundamental rettighet. Den kan ikke overlates til markedet å styre alene - det er fellesskapets oppgave å sikre at alle har like muligheter til å komme seg inn på boligmarkedet og muligheter til å skaffe seg et anstendig sted å bo.

Agder Arbeiderparti mener at den nye boligmeldingen til regjeringen tydelig må gi folk mulighet til å eie egen bolig, og sørge for en sosial boligpolitikk.

Når forskjellene i samfunnet øker, øker de ikke bare mellom fattig og rik. Forskjellene øker også mellom by og land, og innad i byene eller lokalsamfunnene våre. Det er forskjeller som Arbeiderpartiet aldri kan akseptere. Vaktmesterdattera og direktørsønnen kan ikke møtes i den samme fellesskolen, dersom de ikke bor i det samme nabolaget. Boligpolitikken må sikre frihet og like muligheter til alle – uansett hvor mye de tjener, eller hvilken adresse de vokser opp på.

Arbeiderpartiet mener det er grunnleggende urettferdig at det kun er de mest velstående som har muligheter til å komme seg inn på boligmarkedet som ung. Agder Arbeiderparti vil at det skal bli lettere å komme inn på boligmarkedet for alle, uavhengig av inntekten din eller av inntekten til foreldrene dine.

Arbeiderpartiets boligpolitikk må gjøre det mulig å bo og flytte i hele landet, enten man ønsker å flytte hjemmefra for første gang, bosette seg i etableringsfasen, eller bli gammel i en tilpassa bolig. Det er vår oppgave som sosialdemokrater å kjempe for en boligpolitikk som sikrer retten til et anstendig sted å bo gjennom hele livet og for hele landet. Kommuner må også sørge for at den sosiale boligmassen kommunene tilbyr vedlikeholdes og oppgraderes etter tydelige kriterier, slik at ikke det blir en synlig forskjell på de boliger kommunen har ansvar for og andre boliger.

Agder arbeiderparti vil:

- a) Styrke Husbankens boligsosiale rolle og øke bevilgningene i statsbudsjettet slik at flere kan få støtte til bolig.
- b) Styrke startlånordningen i Husbanken slik at flere kan få startlån fra kommunene.
- c) Styrke kommunenes mulighet til å bli en aktør når det gjelder boligbygging og gi boligtilskudd til privatpersoner.

Uttalelsen oversendes: Stortingsgruppen som innspill til behandling av ny boligmelding

17. DiscGolf

Turismenæringen er viktig for Agder. Vi må hele tiden lete etter nye muligheter for å styrke denne viktige næringen her på Agder. I et raskt voksende marked er DiscGolf. Ser vi f.eks. til Sverige, Finland og Estland, ser vi at det er stor vekst i antall besøkende som kommer pga av denne idretten. Her i Agder har vi flere flotte anlegg, som gir store muligheter for å tiltrekke oss flere besøkende. Men vi trenger at regionen står samlet. Derfor vil Agder Arbeiderparti at Agder skal ta en viktig posisjon som Norges fremste DiscGolf destinasjon. Agder Arbeiderparti legger til grunn at utviklingen må ta nødvendige naturhensyn i tilretteleggingen av Discgolf-aktiviteter.

Agder Arbeiderparti vil:

- Arbeide aktivt for å styrke Agder som en sentral destinasjon for DiscGolf-turisme.
- At nødvendige naturhensyn skal ivaretas under planlegging og iverksetting av aktivitetene.

Uttalelsen oversendes: fylkestingsgruppen

18. Forebygge vold mot kvinner

Agder Arbeiderparti er bekymret for det store omfanget av vold mot kvinner. Sånn skal det ikke være. Det er nødvendig med et bredt sett av tiltak som forebygger vold i nære relasjoner. I dette arbeidet må det også være tiltak som er rettet mot menn som slår.

Agder Arbeiderparti vil:

- Styrke det lokale og nasjonale arbeidet mot vold i nære relasjoner, og følge opp med nødvendige bevilgninger.

Uttalelsen oversendes: Regjering, stortingsgruppen og kommunepartiene i Agder

19. Innsats for en seriøs og bærekraftig byggenæring

Norges byggenæring, landets største fastlandsnæring og en livsviktig distriktsnæring, opplever svært tøffe tider. En alvorlig markedsnedgang og et høyt rentenivå har bidratt til en økning i arbeidsledigheten, med over 10 000 personer fra bygg- og anleggssektoren arbeidsledige ved utgangen av året. Nå står ytterligere 25 000 ansatte i byggenæringen i fare for å miste jobbene sine i løpet av dette året, ifølge tall fra prognosesenteret. Dette scenarioet er uakseptabelt og krever handling.

Gapet mellom boligbehov og boligbygging øker, og vi risikerer en uønsket boligprisvekst som vil kunne utelukke flere fra markedet og forsterke ulikhetene i samfunnet. Dette krever tiltak for å opprettholde sysselsetting og aktivitet frem til markedet bedrer seg, og sikre at bedriftene beholder kritisk kompetanse for fremtiden. Agder Arbeiderparti vil derfor be regjeringen se på følgende tiltak for å motvirke de negative trendene, og heller søke å stabilisere og stimulere næringen.

Agder Arbeiderparti vil:

- Øke satsingen på energieffektivisering.
- Styrke Husbankens rolle som et effektivt virkemiddel for økt boligforsyning.
- Ha rentekompensasjon til offentlige byggeprosjekter.
- Justere utlånsforskriften.
- Ha kompetansehevende tiltak for permitterte arbeidere.

Uttalelsen oversendes: Regjering, stortingsgruppen, fylkestingsgruppa og kommunepartiene i Agder

20. Risør videregående skole må bevares og styrkes. Ta hele Agder i bruk!

Det er stor uro blant Risørs innbyggere rundt Risør videregående skole. Skolen er under stadig press, der Agder fylkeskommune gjennom flere tiår har foreslått – og fått gjennomslag for – nedbygging av skolens utdanningstilbud. Flytting av kompetansearbeidsplasser og færre elever er konsekvenser av dette.

Det er nå kommet til et punkt der vi må kjempe for skolens eksistens, og Agder Arbeiderparti mener det ikke er holdbart at en skole, ansatte, elever og lokalsamfunn må leve under en slik vedvarende usikkerhet.

Det er som kjent utarbeidet en mulighetsstudie omkring skolen videre eksistens, med tre mulige alternativer. Det eneste aktuelle alternativet for Risør, er alternativ 1: «Risør vgs. består som selvstendig organisasjon, med en positiv videreutvikling av studietilbud.»

Agder Arbeiderparti er klare på at Risør videregående skole er en svært viktig institusjon for Risør og omegn, som lokalsamfunn og som en flanker i Agder. Vi jobber hardt for at skolen må bevares og styrkes.

Dette ønsker vi å befestes gjennom et vedtak, med følgende forslag:

Agder Arbeiderparti arbeider aktivt for å opprettholde og videreutvikle Risør videregående skole, og støtter forslag 1 i «Mulighetsstudie for Risør videregående skole – Rapport 2023». Dette underbygges blant annet med målene i Regionplan Agder 2030, som har «attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter» som ett av hovedmålene.

Begrunnelse:

Regionplan Agder 2030 har fem tema som skal være hovedsatsingsområder frem mot 2030:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

Alle disse punktene er viktige satsninger for flankene i fylket, der utkantkommuner må kjempe mot stadig økende sentralisering, tap av arbeidsplasser, kollektivtransport, likestilling, levende sentrum, og fraflytting.

Risør videregående skole har historisk bakgrunn tilbake til 1879. Skolen har lange tradisjoner, med et variert linjetilbud, både studiespesialiserende fag og yrkesfag. Skolen er en viktig institusjon i lokalsamfunnet, både som en arena for læring og som en kompetansearbeidsplass som Risør har få av.

Dette understrekes også i Regionplanen:

«Deler av innlandet på Agder, distriktene og rand-kommunene opplever levekårsutfordringer og tap av arbeidsplasser. Flere kommuner har et ensidig arbeidsmarked med få kompetansearbeidsplasser, og lang reisetid til steder med variert arbeidsmarked.»

Dette står uthevet som et konkret mål i regionplanen, og er et viktig punkt å følge opp:

- Styrke regionale sentre og tettsteder, blant annet gjennom en god fordeling av offentlige arbeidsplasser.

Skolen – elevenes arbeidsplass

Det samme prinsippet gjelder for elever i videregående skole, unge mellom 15-19 år. Denne aldersgruppen har krav på et utdanningstilbud, og for Risør som kommune er det helt essensielt at dette tilbudet opprettholdes og styrkes med et tilbud i Risør kommune.

Lokalt utdanningstilbud skaper attraktive og livskraftige sentrum, og vil bidra til å øke mulighetene for å gjennomføre og ikke minst fullføre videregående utdanning. Det bidrar til at flere kan skaffe seg lærlingplass i lokal bedrift, og videre utdanning og jobb i distriktene.

Regionplan Agder legger vekt på at «Barn, elever og studenter opplever god sammenheng i hele utdanningsløpet, med utdannings-miljø som fremmer læring, helse og trivsel.». Når elever kan fullføre utdanning i eget nærmiljø, vil det bidra til å styrke hele Agder. Det utjevner forskjeller, skaper mer likestilling, bedre trivsel, og mer bærekraftige lokalsamfunn, med høyere verdiskaping og attraktivitet.

Uttalelsen oversendes: fylkestingsgruppa.

21. Kollektivtransport for hele Agder

Et godt og fleksibelt kollektivtilbud er viktig for at folk skal kunne bo og jobbe i hele Agder. For Arbeiderpartiet har det alltid vært viktig å binde sammen byene og distriktene. Nøkkelen til bringe distriktene og byene nærmere er at det finnes et godt og pålitelig kollektivtilbud.

I byutviklingen spiller også kollektivtilbudet en avgjørende rolle. For at byene skal være sammenkoblet og innbyggerne kunne delta på aktiviteter i sitt nærområde er de avhengige av et kollektivtilbud som er påregnelig og tilpasset behovene.

For at kollektivtilbudet skal være en treffende tjeneste er det viktig at tilbudet også er tilstede i helger og ferier. I dag er det betydelig dårligere kollektivtilbud i helgene og ferier. For å sikre at vi har et godt kollektivtilbud er det avgjørende at tilbudet blir styrket, slik at det også er et reelt tilbud som tilbys reisende, også i ferier og helger.

Agder Arbeiderpartiet vil:

- Utvikle et mer fleksibelt kollektivtilbud i Agder.

Uttalelsen oversendes: Fylkestingsgruppen